

КОНВЕНЦІЯ 129

Конвенція про інспекцію праці в сільському господарстві¹

(Ратифікована Україною 10.11.2004)

Генеральна конференція Міжнародної організації праці,

що скликана в Женеві Адміністративною радою Міжнародного бюро праці та зібралася 4 червня 1969 року на свою п'ятдесят третю сесію,

беручи до уваги положення чинних міжнародних конвенцій з питань праці, що стосуються інспекції праці, як, наприклад, Конвенції 1947 року про інспекцію праці, яка застосовується до промисловості і торгівлі, та Конвенції 1958 року про плантації, яка охоплює обмежену категорію сільськогосподарських підприємств,

враховуючи бажаність прийняття міжнародних норм стосовно інспекції праці в сільському господарстві взагалі,

ухваливши прийняти ряд пропозицій щодо інспекції праці в сільському господарстві, що є четвертим пунктом порядку денного сесії,

вирішивши надати цим пропозиціям форми міжнародної конвенції,

ухвалює цього двадцять п'ятого дня червня місяця тисяча дев'ятсот шістдесят дев'ятого року нижченаведену Конвенцію, яка може називатися Конвенцією 1969 року про інспекцію праці в сільському господарстві:

Стаття 1

1. У цій Конвенції термін "сільськогосподарське підприємство" означає підприємства або частини підприємств, які займаються обробіткою землі, тваринництвом, куди входить розведення худоби і

---

¹ Дата набуття чинності: 19 січня 1972 року.

Передмова

догляд за нею, лісовим господарством, садівництвом, первинною переробкою продуктів сільського господарства у самого землероба чи будь-якими іншими видами сільськогосподарської діяльності.

2. Коли це потрібно, компетентний орган влади, після консультацій з найбільш представницькими організаціями заінтересованих роботодавців і працівників, де такі організації є, проводить розмежування між сільським господарством, з одного боку, та промисловістю і торгівлею — з іншого, таким чином, щоб не вилучити жодного сільськогосподарського підприємства з національної системи інспекції праці.

3. У будь-якому разі, коли є сумнів, чи застосовна конвенція до якого-небудь підприємства або частини підприємства, питання вирішує компетентний орган влади.

Стаття 2

У цій Конвенції термін "законоположення", крім законів і постанов, охоплює арбітражні рішення і колективні договори, які мають чинність закону, застосування яких забезпечують інспектори праці.

Стаття 3

Кожний член Міжнародної організації праці, щодо якого ця Конвенція є чинною, зобов'язаний мати систему інспекції праці в сільському господарстві.

Стаття 4

Система інспекції праці в сільському господарстві застосовується до сільськогосподарських підприємств, на яких працюють робітники за наймом або учні, незалежно від виду їхньої винагороди і типу, форми або тривалості їхнього трудового договору.

Стаття 5

1. Будь-який член Організації, який ратифікує цю Конвенцію, може в заяві, що супроводжує ратифікацію, взяти на себе зобов'язання поширювати свою систему інспекції праці в сільському господарстві

Передмова

також на одну або кілька таких категорій осіб, що працюють у сільськогосподарських підприємствах:

- a) орендарі, які не використовують найману працю, здольники та сільськогосподарські працівники аналогічних категорій;
- b) особи, які беруть участь у колективному господарстві, наприклад, члени кооперативу;
- c) члени сім'ї керівника сільськогосподарського підприємства згідно з визначенням національного законодавства.

2. Будь-який член Організації, який ратифікував цю Конвенцію, може згодом надіслати Генеральному директорові Міжнародного бюро праці заяву, за якою він бере на себе зобов'язання поширити свою систему інспекції праці в сільському господарстві на одну або кілька категорій осіб, зазначених у попередньому параграфі, які ще не охоплені на підставі попередньої заяви.

3. Кожний член Організації, який ратифікував цю Конвенцію, зазначає у своїх доповідях, які подаються відповідно до статті 22 Статуту Міжнародної організації праці, якою мірою він застосовує або має намір застосовувати положення Конвенції щодо тих категорій осіб, зазначених в параграфі 1, які не охоплені на підставі попередньої заяви.

Стаття 6

1. Система інспекції праці в сільському господарстві має такі функції:

- a) забезпечувати застосування положень законодавства у галузі умов праці та захисту працівників на роботі, як наприклад, положень про робочий час, заробітну плату, щотижневий відпочинок і відпустки, безпеку праці, охорону здоров'я та побутове обслуговування, використання праці жінок, дітей і підлітків, та щодо інших таких питань тією мірою, якою контроль за дотриманням зазначених положень покладено на інспекторів праці;

Передмова

- b) надавати підприємствам і працівникам технічну інформацію та консультації щодо найефективніших засобів дотримання законоположень;
- c) інформувати компетентний орган влади про недоліки або зловживання, які не підпадають під чинні законоположення, і подавати їм пропозиції щодо вдосконалення законодавства.

2. Національне законодавство може покласти на інспекторів праці в сільському господарстві консультативні функції або функції контролю за застосуванням законоположень щодо умов життя працівників та їхніх сімей.

3. Будь-які додаткові обов'язки, які можуть бути покладені на інспекторів праці в сільському господарстві, не повинні заважати їм ефективно виконувати свої основні обов'язки або яким би то не було чином завдавати шкоди авторитетові та неупередженості, які потрібні інспекторам у їхніх стосунках з роботодавцями та працівниками.

Стаття 7

1. Настільки, наскільки це сумісно з адміністративною практикою члена Організації, інспекція праці в сільському господарстві перебуває під наглядом і контролем центрального органу.

2. Для федеративної держави вислів "центральный орган" може означати центральний орган федерації або центральний орган однієї зі складових частин федерації.

3. Інспекція праці в сільському господарстві може, наприклад, здійснюватися:

- a) єдиним органом інспекції праці, який відповідає за всі сектори господарської діяльності;
- b) єдиним органом інспекції праці з внутрішньою функціональною спеціалізацією, забезпеченою завдяки відповідній підготовці тих інспекторів, на яких буде покладено інспекцію праці в сільському господарстві;

Передмова

- c) єдиним органом інспекції праці з внутрішньою інституційною спеціалізацією, забезпеченою шляхом створення технічно кваліфікованої служби, на співробітників якої буде покладена інспекція праці в сільському господарстві;
- d) або спеціалізованою службою інспекції сільського господарства, діяльність якої контролюватиме центральний орган, який має також повноваження щодо інспекції праці в інших галузях, наприклад, у промисловості, на транспорті й у торгівлі.

Стаття 8

1. Персонал інспекції складається з державних службовців, статус і умови роботи яких забезпечують стабільність службового становища і роблять їх незалежними від будь-яких змін в уряді чи будь-якого небажаного зовнішнього впливу.

2. Наскільки це сумісно з національним законодавством або практикою, члени Організації можуть вводити у свої системи інспекції праці в сільському господарстві співробітників або представників професійних організацій, чия діяльність доповнювала б роботу державних інспекторів. Цим співробітникам і представникам мають забезпечуватися гарантія стабільності їхніх функцій і незалежність від якого б то не було небажаного зовнішнього впливу.

Стаття 9

1. За умови дотримання всіх вимог набору співробітників державних служб, що їх може приписувати національне законодавство, інспектори праці в сільському господарстві набираються суто на підставі їхньої придатності до виконання завдань, які будуть на них покладені.

2. Методи перевірки такої придатності визначає компетентний орган.

3. Інспектори праці в сільському господарстві отримують відповідну підготовку для виконання своїх функцій і здійснюються

Передмова

відповідні заходи для забезпечення їм належного додаткового навчання в процесі їхньої роботи.

Стаття 10

До складу персоналу інспекції можуть призначатися як чоловіки, так і жінки. У разі потреби на інспекторів-чоловіків та інспекторів-жінок можуть відповідно покладатися специфічні завдання.

Стаття 11

Кожний член Організації вживає потрібних заходів для того, щоб при вирішенні проблем, які вимагають технічних знань, до роботи інспекції праці в сільському господарстві залучали кваліфікованих експертів та фахівців у таких формах, котрі можуть бути визнані як найбільш відповідні до умов країни.

Стаття 12

1. Компетентний орган влади вживає відповідних заходів для того, щоб сприяти ефективному співробітництву між службою інспекції праці в сільському господарстві, з одного боку, та урядовими службами, а також громадськими або визнаними установами, які здійснюють аналогічну діяльність, — з іншого.

2. У разі потреби компетентний орган влади може доручати відповідним урядовим службам або громадським установам виконання деяких функцій з інспекції праці на регіональному чи місцевому рівні в порядку допоміжної роботи, або залучати ці служби чи установи до виконання цих функцій за умови, що це не завдасть шкоди застосуванню принципів, встановлених цією Конвенцією.

Стаття 13

Компетентний орган влади вживає відповідних заходів для того, щоб сприяти співробітництву між працівниками інспекції праці в сільському господарстві та роботодавцями і працівниками або їхніми організаціями, де такі є.

Стаття 14

Передмова

Слід вживати заходів для забезпечення достатньої кількості інспекторів праці в сільському господарстві, щоб можливо було ефективно здійснювати функції інспекційної служби, і ця кількість встановлюється з належним урахуванням:

- a) важливості завдань, що їх повинні виконувати інспектори, зокрема:
  - i) кількості, типу, розміру і розташування сільськогосподарських підприємств, які підлягають інспектуванню;
  - ii) чисельності і категорій працівників, зайнятих на цих підприємствах;
  - iii) кількості та складності законоположень, застосування яких їм належить забезпечити;
- b) матеріальних засобів, наданих у розпорядження інспекторів; та
- c) практичних умов, у яких повинні здійснюватися інспекційні відвідування, щоб бути ефективними.

Стаття 15

1. Компетентний орган влади вживає потрібних заходів для того, щоб у розпорядженні інспекторів праці в сільському господарстві були:

- a) місцеві бюро, розташовані з урахуванням географічного положення сільськогосподарських підприємств та наявних засобів зв'язку, обладнані відповідно до потреб інспекційної служби і доступні в міру можливості для всіх заінтересованих осіб;
- b) транспортні засоби, потрібні для здійснення їхніх функцій у разі, якщо немає відповідних засобів громадського транспорту.

Передмова

2. Компетентний орган влади вживає потрібних заходів з метою відшкодування інспекторам праці в сільському господарстві всіх проїзних і будь-яких додаткових витрат, потрібних для здійснення їхніх функцій.

Стаття 16

1. Інспектори праці, забезпечені документами, які засвідчують їхні повноваження, мають право на:

- a) безперешкодний доступ без попереднього повідомлення і в будь-який час дня або ночі в будь-яке місце роботи, що підлягає інспектуванню;
- b) відвідання в денний час усіх приміщень, котрі вони мають достатні підстави вважати такими, що підлягають інспектуванню;
- c) здійснення контролю, перевірки або розслідування, котрі вони можуть вважати потрібними, щоб упевнитися в тому, що законоположення суворо дотримуються, і, зокрема:
  - i) наодинці або в присутності свідків опитувати роботодавця або персонал підприємства чи будь-яку особу, яка працює на підприємстві, з приводу всіх питань, що торкаються застосування законоположень;
  - ii) вимагати в порядку, передбаченому національним законодавством, надання будь-яких книг, реєстрів або інших документів, ведення яких приписане законодавством з питань умов життя і праці, з метою перевірити їхню відповідність до законоположень і зняти з них копії або зробити витяги;
  - iii) вилучати або брати з собою для аналізу зразки використовуваних або оброблюваних продуктів, матеріалів та речовин за умови повідомлення роботодавця або його представника про те, що продукти, матеріали, зразки або речовини були вилучені або винесені з цією метою.

Передмова

2. Інспектори праці не можуть входити, згідно з пунктом а) чи б) параграфу 1 цієї статті, до приватного житла керівника сільськогосподарського підприємства, за винятком випадків, коли є згода цього керівника або особливий дозвіл компетентного органу влади.

3. У разі інспекційного відвідання інспектори повідомляють про свою присутність роботодавця або його представника, а також працівників або їхніх представників, крім випадків, коли вони вважають, що таке повідомлення може завдати шкоди ефективному виконанню їхніх функцій.

Стаття 17

Органи інспекції праці в сільському господарстві беруть участь таким чином і в таких випадках, як це може встановити компетентний орган влади, у проведенні попереджувального контролю нових установок, нових матеріалів або речовин і нових процесів обробки чи переробки продуктів, які можуть становити загрозу здоров'ю працівників чи безпеці праці.

Стаття 18

1. Інспектори праці в сільському господарстві мають право вимагати вжиття заходів для усунення недоліків, визначених у будь-якій споруді, розміщенні обладнання або методах праці на сільськогосподарських підприємствах, включаючи використання небезпечних матеріалів або речовин, що їх вони мають підстави вважати такими, що загрожують здоров'ю працівників чи безпеці праці.

2. Для того щоб інспектори праці могли вживати таких заходів, вони дістають повноваження, за умови дотримання права на оскарження в судових або адміністративних органах, яке може бути передбачене законодавством, давати розпорядження або вимагати, щоб було зроблено розпорядження:

- а) щодо внесення в певний термін у споруди, установи, приміщення, інструменти, обладнання або машини таких змін, які потрібні для забезпечення суворого застосування

Передмова

законоположень з питань здоров'я працівників чи безпеки праці;

- b) щодо вжиття заходів, які підлягають негайному виконанню, аж до припинення роботи, в разі безпосередньої загрози здоров'ю працівників чи безпеці праці.

3. Якщо передбачена в параграфі 2 процедура несумісна з адміністративною чи судовою практикою члена Організації, інспектори мають право звертатися до компетентного органу влади з тим, щоб він зробив розпорядження або поставив вимогу щодо вжиття заходів, які підлягають негайному виконанню.

4. Недоліки, виявлені інспектором під час відвідання підприємства, а також розпорядження, зроблені ним відповідно до параграфа 2, або розпорядження, про видання яких він має намір просити відповідно до параграфа 3, негайно доводяться до відома роботодавця і представників працівників.

Стаття 19

1. Інспекцію праці в сільському господарстві повинні інформувати щодо нещасних випадків на виробництві та щодо професійних захворювань у сільськогосподарському секторі в тих випадках і таким чином, як це приписано національним законодавством.

2. Інспектори праці беруть участь в міру можливості в будь-якому розслідуванні на місці причин найбільш серйозних нещасних випадків на виробництві або професійних захворювань, особливо коли вони трапляються з кількома працівниками або мають смертельний наслідок.

Стаття 20

За умови дотримання винятків, які можуть бути передбачені національним законодавством, інспекторам праці в сільському господарстві:

Передмова

- a) забороняється мати прямий або непрямий інтерес у справах підприємств, які перебувають під їхнім контролем;
- b) ставиться за обов'язок, під загрозою відповідних санкцій або дисциплінарних заходів, не розголошувати, навіть після залишення посади, виробничі або комерційні таємниці або ж виробничі процеси, з якими вони могли ознайомитись під час здійснення своїх функцій;
- c) приписується вважати абсолютно конфіденційним джерело будь-якої скарги на недоліки, небезпеки в трудових операціях чи порушення законоположень і не повідомляти роботодавця чи його представника про те, що інспекційне відвідання було зроблене у зв'язку з отриманням такої скарги.

Стаття 21

Інспектування сільськогосподарських підприємств здійснюються так часто і так ретельно, як це потрібно для забезпечення ефективного застосування відповідних законоположень.

Стаття 22

1. Особи, які порушують законоположення або ухиляються від дотримання законоположень, здійснення яких покладене на інспекторів праці в сільському господарстві, негайно піддаються судовому або адміністративному переслідуванню без попереднього повідомлення. Однак національне законодавство може передбачати винятки щодо таких випадків, коли повинне робитися попереднє повідомлення з тим, щоб виправити становище або вжити запобіжних заходів.

2. Інспектори праці мають право самі вирішувати питання про те, чи слід робити попередження або давати поради замість того, щоб порушувати чи рекомендувати порушити переслідування.

Стаття 23

Передмова

Якщо самі інспектори праці в сільському господарстві не мають права порушувати переслідування, вони повинні мати повноваження подавати доповіді щодо порушень законоположень безпосередньо органу влади, уповноваженому порушувати переслідування.

Стаття 24

Національне законодавство передбачає та ефективно застосовує відповідні санкції за порушення законоположень, застосування яких підлягає контролю з боку інспекторів праці в сільському господарстві, і за протидію інспекторові праці під час здійснення ним своїх обов'язків.

Стаття 25

1. Інспектори праці або місцеві інспекційні служби періодично подають центральному органу інспекції доповіді щодо результатів своєї діяльності в сільському господарстві.

2. Ці доповіді складаються в такій формі та охоплюють такі питання, які час від часу приписує центральний орган інспекції. Вони подаються так часто, як цього вимагає центральний орган, але в усякому разі не рідше ніж один раз на рік.

Стаття 26

1. Центральний орган інспекції публікує щорічну доповідь щодо діяльності служб інспекції праці в сільському господарстві або у вигляді окремої доповіді, або у вигляді частини своєї загальної щорічної доповіді.

2. Такі щорічні доповіді публікуються в розумний термін, що в жодному разі не перевищує 12 місяців після закінчення року, якого вони стосуються.

3. Копії щорічних доповідей надсилаються Генеральному директорові Міжнародного бюро праці не пізніше ніж через три місяці після їхнього опублікування.

Стаття 27

Передмова

У щорічних доповідях, котрі публікує центральний орган інспекції, висвітлюються, зокрема, такі питання, тією мірою, якою вони підпадають під контроль цього центрального органу:

- a) закони і постанови щодо діяльності інспекції праці в сільському господарстві;
- b) персонал інспекції праці в сільському господарстві;
- c) статистичні дані щодо сільськогосподарських підприємств, які підлягають інспектуванню, та щодо чисельності працівників, зайнятих на цих підприємствах;
- d) статистичні дані щодо інспекційних відвідувань;
- e) статистичні дані щодо порушень і застосованих санкцій;
- f) статистичні дані щодо нещасних випадків на виробництві та їхніх причин;
- g) статистичні дані щодо професійних захворювань, включаючи їхні причини.

Стаття 28

Офіційні документи про ратифікацію цієї Конвенції надсилаються Генеральному директорові Міжнародного бюро праці для реєстрації.

Стаття 29

1. Ця Конвенція зв'язує тільки тих членів Міжнародної організації праці, чий документи про ратифікацію зареєстрував Генеральний директор.

2. Вона набуває чинності через дванадцять місяців після того, як Генеральний директор зареєструє документи про ратифікацію двох членів Організації.

Передмова

3. Надалі ця Конвенція набуває чинності щодо кожного члена Організації через дванадцять місяців від дати реєстрації його документа про ратифікацію.

Стаття 30

1. Будь-який член Організації, який ратифікував цю Конвенцію, може після закінчення десятирічного періоду з моменту, коли вона початково набула чинності, денонсувати її актом про денонсацію, надісланим Генеральному директорові Міжнародного бюро праці та зареєстрованим ним. Денонсація набуває чинності через рік після реєстрації акта про денонсацію.

2. Кожний член Організації, який ратифікував цю Конвенцію і в річний термін після закінчення згаданого в попередньому параграфі десятирічного періоду не скористається своїм правом на денонсацію, передбаченим у цій статті, буде зв'язаний на наступний період тривалістю десять років і згодом зможе денонсувати цю Конвенцію після закінчення кожного десятирічного періоду в порядку, встановленому в цій статті.

Стаття 31

1. Генеральний директор Міжнародного бюро праці сповіщає всіх членів Міжнародної організації праці щодо реєстрації всіх документів про ратифікацію, заяв та актів про денонсацію, отриманих ним від членів Організації.

2. Сповіщаючи членів Організації щодо реєстрації отриманого ним другого документа про ратифікацію, Генеральний директор звертає їхню увагу на дату настання чинності цієї Конвенції.

Стаття 32

Генеральний директор Міжнародного бюро праці надсилає Генеральному секретареві Організації Об'єднаних Націй для реєстрації відповідно до статті 102 Статуту Організації Об'єднаних Націй повні відомості щодо всіх документів про ратифікацію, заяв та актів про

Передмова

денонсацію, зареєстрованих ним відповідно до положень попередніх статей.

Стаття 33

Кожного разу, коли Адміністративна рада Міжнародного бюро праці вважає це за потрібне, вона подає Генеральній конференції доповідь про застосування цієї Конвенції і вирішує, чи слід вносити до порядку денного Конференції питання про її повний або частковий перегляд.

Стаття 34

1. У разі якщо Конференція ухвалить нову конвенцію, яка повністю або частково переглядає цю Конвенцію, і якщо в новій конвенції не буде передбачено іншого, то:

- a) ратифікація будь-яким членом Організації нової, переглянутої конвенції спричиняє автоматично, незалежно від положень статті 30, негайну денонсацію цієї Конвенції за умови, що нова, переглянута конвенція набула чинності;
- b) починаючи від дати настання чинності нової, переглянутої конвенції, цю Конвенцію закрито для ратифікації її членами Організації.

2. Ця Конвенція залишається у всякому разі чинною за формою та змістом щодо тих членів Організації, які її ратифікували, але не ратифікували нову, переглянуту конвенцію.

Стаття 35

Англійський і французький тексти цієї Конвенції мають однакову силу.